

Силабус
Методика навчання предмета (англійська мова і література). Модуль 1.
Психологічні чинники у вивченні іноземної мови
2023 рік вступу

Освітня програма	«Середня освіта (англійська мова і література)»
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.02 Середня освіта. Мова та зарубіжна література (із значенням мови))
Спеціалізація	014.021 англійська мова та зарубіжна література
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	обов'язкова
Викладач	Оксана ХАЛАБУЗАР
Контактний телефон	+380506173635
E-mail викладача:	oa_khalabuzar@bdpu.org.ua

Графік консультацій понеділок, 09.35-10.55

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
3 / 90 год.	очна (денна)	16 год.	14 год.	60 год.	екзамен
	заочна (дистанційна)	4 год.	4 год.	82 год.	

Семестр: весняний

Мова навчання: українська, англійська

Ключові слова: методика, мотиваційні складові, психологічні засади навчання іноземних мов, іноземних мов, інтерактивне навчання, дистанційне навчання, індивідуалізоване навчання іноземних мов.

Мета курсу полягає в забезпеченні методичної підготовки здобувачів освіти до реалізації їхніх професійних обов'язків вчителя іноземної мови: комунікативно-навчальної, розвивально-виховної, конструктивно-планувальної, гностичної й організаторської функцій завдяки ознайомленню студентів з психологічною моделлю засвоєння іноземної мови, підходами до навчання іноземних мов, пізнавальними процесами у засвоєнні та володінні іноземною мовою принципами та методами навчання; ознайомленню студентів із видами, прийомами й засобами підвищення мотивації щодо інтерактивного навчання іноземних мов; психологічними та педагогічними засадами навчання іноземних мов.

Предметом навчальної дисципліни є психологічні чинники навчання іноземних мов.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач буде **знати:** контекст особистісного й діяльнісного розвитку в процесі формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності; методи та технології навчання іноземних мов; психологічні умови самостійного оволодіння іноземною мовою психолого-педагогічні засади формування іншомовної комунікативної компетентності; психологічну модель засвоєння іноземної мови.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **вміти:** здійснювати психодіагностику та розвиток іншомовних здібностей; планувати й реалізовувати різні форми організації освітнього процесу з урахуванням психолого-педагогічних аспектів навчання іноземних мов, сприяти інтелектуальному, навчальному і комунікативному розвитку; добирати, аналізувати й ефективно використовувати методи інтерактивного навчання іноземних мов.

Компетентності та програмні результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<p>ПК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.</p> <p>ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>ЗК9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу.</p> <p>ФК1. Здатність застосовувати систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності.</p> <p>ПК 1. Здатність застосовувати досягнення сучасної методичної і філологічної наук, освітніх концепцій у процесі навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в закладі загальної середньої освіти.</p>	<p>РН 1. Відтворювати основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховувати в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.</p> <p>РН 7. Застосовувати систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності, оперувати базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.</p> <p>РН 8. Спілкуватися державною мовою в професійній діяльності як усно, так і письмово, комунікувати іноземною мовою за предметною спеціальністю, висловлювати обґрунтовані твердження.</p> <p>РН 12. Аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.</p> <p>РН 13. Демонструвати знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовувати необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.</p> <p>ПРН 1. Застосовувати на практиці знання про лінгвістичні, психологічні, дидактичні основи навчання іноземної мови і зарубіжної літератури та шляхи формування компетентностей учнів.</p> <p>ПРН 11. Демонструє здатність критично оцінювати вітчизняний і закордонний навчальний досвід, власну навчальну та професійно-дослідницьку діяльність і вибудовувати стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.</p>

Зміст курсу:

Тема 1. Психологічна модель засвоєння іноземної мови. Пізнавальні процеси у засвоєнні та володінні іноземною мовою. Вивчення нерідної мови як оволодіння мовленнєвою діяльністю. Нейрофізіологічний базис засвоєння мови. Характеристика етапів оволодіння іноземними мовами..

Тема 2. Пізнавальні процеси у засвоєнні та володінні іноземною мовою. Методика навчання іноземних мов як наука. Функціонування мислення на базі рідної мови та іноземної мови. Особливості сприймання і розуміння іншомовного дискурсу. Психолінгвістична модель продукції та рецепції вислову. Інтуїція та чуття мови як основа мовленнєвої діяльності. Методика навчання іноземних мов і культур як навчальна дисципліна, як освітня технологія і як наука.

Тема 3. Особистісні аспекти оволодіння іноземною мовою. Підходи до навчання іноземних мов. Інтуїтивно-чуттєвий та раціонально-логічний типи володіння іноземною мовою. Типологія іншомовних здібностей. Мовна обдарованість. Проблема особистісної ідентифікації при спілкуванні іноземною мовою.

Тема 4. Психодіагностика та розвиток іншомовних здібностей. Структура і зміст науковості іноземним мовам. Вимірювання здібностей до іноземної мови: методи і завдання. Розвиток якостей мовної пам'яті.

Тема 5. Психологічні засади навчання іноземних мов. Методи і технології навчання іноземних мов. Особливості дискурсивно-логічного та прямого методів навчання іноземної мови. Фактор мовної наочності в оволодінні іноземною мовою. Індивідуальний підхід у процесі навчання іноземної мови. Особистісно-діяльнісний підхід. Компетентнісний підхід. Рефлексивний підхід. Культурологічний підхід. Рівневий підхід. Професійно орієнтований підхід.

Тема 6. Інтерактивне навчання іноземних мов. Визначення інтерактивного навчання. Прийоми й засоби інтерактивного навчання. Інтерактивність як напрямок оптимізації навчального процесу. Визначення білінгвізму. Особливості застосування ЦПЛ навчання на уроках іноземних мов. Девід Марш та його «Content and Language Integrated Learning». Методики предметно-мовного інтегрованого навчання. Схема типового уроку інтегрованого навчання предмету і мови.

Тема 7. Психологічні основи білінгвізму. Білінгвізм як продукт використання двох мовних систем. Соціально-психологічні особливості двомовності. Характер номінування та асоціації при білінгвізмі

Тема 8. Контроль у навчанні іноземних мов. Цілі контролю. Особливості комунікативного контролю. Функції контролю. Види контролю та оцінювання. Вимоги до контролю. Засоби контролю. Форми контролю. Об'єкти, критерії і параметри контролю та оцінювання.

Тема 9. Психологічні умови самостійного оволодіння іноземною мовою. Розвиток критичного мислення. Умови самостійного оволодіння аудіюванням. Умови оволодіння зоровим сприйняттям (читанням). Умови оволодіння усним відтворенням мови (говорінням). Умови оволодіння іншомовним письмом. Умови оволодіння лексичним матеріалом. Умови оволодіння граматику мови Психолого-педагогічні умови формування критичного мислення на заняттях іноземної мови та літератури. Основи формування критичного мислення. Критичне читання, критичне письмо. Графічні організатори та кодування текстів. Умови самостійного оволодіння іноземною мовою

Тема 10. Психолінгвістичні засади формування іншомовної комунікативної компетентності і система вправ. Загальна характеристика мовленнєвої діяльності. Психолінгвістичні закономірності формування навичок і розвитку умінь. Вправи і завдання для формування іншомовної комунікативної компетентності. Типологія вправ і вимоги до них. Система вправ для формування іншомовної комунікативної компетентності

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): від здобувача вищої освіти очікується здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, активна участь у практичних заняттях та виконання самостійної роботи.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: персональний комп'ютер, проєктор, екран/інтерактивна дошка.

Система оцінювання та вимоги: оцінювання знань здобувачів здійснюється на основі результатів поточного контролю та підсумкового контролю. Підсумкова оцінка є сумою балів набраних під час поточного контролю та підсумкового контролю і вираховується за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять. Лекційні заняття оцінюються на основі складених конспектів лекцій. При оцінюванні на практичних заняттях враховується активна участь здобувачів у занятті, здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи.

Підсумковий контроль відбувається у формі екзамену, який складається з усної (відповіді на питання) та письмової (тест) частин і передбачає перевірку теоретичних знань і практичних навичок.

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних за весь курс навчання та під час поточного контролю та підсумкового контролю (50+50=100) та вираховується за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах	Частина підсумкової оцінки у балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		50	100
Лекційні заняття	8		
Практичні заняття	42		
Підсумковий контроль		50	
Екзамен	50		

Таблиця 2. Розподіл набраних здобувачем вищої освіти балів під час поточного контролю

Види робіт	Кількість набраних балів						
	1-17	18-25	26-29	30-32	33-39	40-45	46-50
	F	FX	E	D	C	B	A
Лекційне заняття 1	1	1	1	1	1	1	1
Лекційне заняття 2	1	1	1	1	1	1	1
Лекційне заняття 3		1	1	1	1	1	1
Лекційне заняття 4			1	1	1	1	1
Лекційне заняття 5				1	1	1	1
Лекційне заняття 6					1	1	1
Лекційне заняття 7						1	1
Лекційне заняття 8							1
Усього	2	3	4	5	6	7	8
Практичне заняття 1	2,1	3,1	3,5	3,8	4,7	5,4	6
Практичне заняття 2	2,1	3,1	3,5	3,8	4,7	5,4	6
Практичне заняття 3	2,1	3,1	3,5	3,8	4,7	5,4	6
Практичне заняття 4	2,1	3,1	3,5	3,8	4,7	5,4	6
Практичне заняття 5	2,1	3,1	3,5	3,8	4,7	5,4	6
Практичне заняття 6	2,1	3,1	3,5	3,8	4,7	5,4	6
Практичне заняття 7	2,1	3,1	3,5	3,8	4,7	5,4	6
Усього	15	22	25	27	33	38	42
Разом максимальна кількість набраних балів	17	25	29	32	39	45	50

Таблиця 3. Внутрішня університетська шкала оцінювання

Шкала оцінювання, що використовується в університеті	Шкала оцінювання ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел:**Основні**

1. Свтушенко Н.: Використання методики предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL) у процесі підготовки студентів за спеціальністю «інформатика і мова» (бакалаврського рівня). Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації 2020. 86 Том 31 (70) № 4 Ч. 2, pp. 68–72.

2. Лозова Ольга Миколаївна. Психологічні аспекти засвоєння іноземної мови: Навчально-методичний посібник. – К.: , 2010.–143 с
3. Майер Н.В. Вимоги до сучасного викладача іноземних мов вищого навчального закладу// Іноземні мови. – 2013. - № 3. – С. 19-24.
4. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посіб. /за ред. О.І. Пометун. Київ: К.І.А.С.К., 2003. 192 с.
5. Методика викладання англійської мови : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / уклад. Холод Ірина Василівна. – Умань : Візаві, 2018. – 165 с.
6. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
7. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іноземної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти : [навч. посібник]. – К. : ІНКОС, 2006. – 248 с.
8. Філоненко М. М. Психологія спілкування. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 224 с.
9. Формування навичок критичного мислення на уроках іноземної мови : навчально-практичний посібник / О. С. Нікітченко, О. А. Тарасова. Харків : “Друкарня Мадрид”, 2017. 104 с.

Додаткові

1. Бігич О. Б. Кліпове мислення vs. учіння студентів // Сучасні напрями викладання гуманітарних дисциплін у середніх та вищих навчальних закладах : мова, література, історія : Матеріали доповідей IV Міжнародної наукової конференції. – Горлівський інститут іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет». – Горловка, 2014. – С. 8–11.
2. Тарнопольський О. Б. Експериментально-інтерактивне навчання іноземної мови для спеціальних цілей у немовному ВНЗ: сутність підходу // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти. – Вип. 17. – 2010. – С. 125-133.
3. Тарнопольський О. Б., Кабанова М. Р., Бредбіер П. В. Інтерактивність як напрямок оптимізації навчального процесу з англійської мови для професійних цілей у немовному ВНЗ // Інженерні та освітні технології. – 2017. – № 3(19). – С. 149-155.
4. Черниш В. В. Європейський досвід підготовки вчителя іноземної мови. Посібник / В. В. Черниш // Бібліотечка журналу «Іноземні мови». – Вип. 1/ 2008. – К. : Ленвіт, 2008. – 64 с.
5. English for Primary Teachers : a handbook of activities and classroom language / By Mary Slattery, Jane Willis / Oxford University Press, 2009. – 148 p.
6. English through Communication. Книжка для вчителя, 5 кл. / Кол. Авторів під керівн. Скляренко Н. К. – К. : Освіта, 1996. – 160 с.; 6 кл. – К. : Освіта, 1997. – 108 с.
7. European Profile for Language Teacher Education – A Frame of Reference / Written by M. Kelly, M. Grenfell. – Southampton, 2005. – 47 p.
8. Languages for Intercultural Dialogue / Edited by Jack Burston, Monique Burston, Eftychios Gabriel, Pavlos Pavlou / The Languages for Intercultural Dialogue conference / The University of Cyprus, 7-9 November 2008
9. . – Nicosia, 2008. – 353 p.

Інформаційні ресурси

1. Бігич О. Б. Методична скарбничка вчителя / викладача іспанської мови: формування лінгвосоціокультурної компетентності / О. Б. Бігич : Монографія. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2017. – 108 с. – Режим доступу <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/>
2. Бігич О. Б. Особистісно-діяльнісний розвиток молодшого школяра на уроці іноземної мови / О. Б. Бігич : Монографія : Вид. центр КНЛУ, 2010. – 138 с. – Режим доступу <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/>
3. Бігич О. Б. та ін. Кейсова і подкаст технології формування міжкультурної компетентності: Колективна монографія. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2017. – 160 с. – Режим доступу <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/>
4. Використання CLIL технологій в процесі навчання англійської мови <http://english.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/%D0%9C%D0%B0%D1%86%D0%B0%D0%BB%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D0%92%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-CLIL-%D1%82%D0%B5%D1%85%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%B8%CC%86-%D0%B2-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D1%96-%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B0%D0%BD%D0%B3%D0%BB%D1%96%D0%B8%CC%86%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%96%CC%88-%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8.pdf>

5. Окопна Я. В. Портрет майбутнього фахівця сфери обслуговування // Теорія і практика формування професійно орієнтованої іншомовної компетентності в говорінні у студентів нелінгвістичних спеціальностей: Колективна монографія. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2013. – С. 346–353 – Режим доступу <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/>
6. Формула НУШ. URL: <http://nus.org.ua/about/formula/>
7. Форум міністрів освіти європейських країн «Школа XXI століття: Київські ініціативи» (<http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/5832'sogodnizavershivsyia'forum'ministriv'osviti'evropejskikh'krajin'shkola'xi'stolittyakijivski'initiatiivi>)
8. Relating Language Examinations to the Common European Frame of Reference for Languages : Learning, Teaching, Assessment (CEFR), manual, 2009. – Council of Europe www.coe.int/lang
9. Освітня платформа з розвитку критичного мислення. URL: <http://www.criticalthinking.expert/shop/tehnologiyi-rozvytku-krytychnogo-myslennya-uchniv/>
10. Educational world. URL: http://www.educationworld.com/a_curr/archives/go_figure.shtml.
11. Games to Help Kids Think Critically about Vocabulary. URL: <https://educationtothecore.com/2015/10/games-to-help-kids-think-critically-about-vocabulary/> (дата звернення: 31.10.2017).
12. The Critical Thinking Teacher's Companion: A New GDCF Guide. URL: <https://globaldigitalcitizen.org/critical-thinking-teachers-companion>
13. Coyle D.: Content and Language Integrated Learning Motivating Learners and Teachers. URL:
14. www.blocs.xtec.cat/clilpractiques1/files/2008/11/slrcoyle.pdf